

Таблиця з літератури від "на всі двісті"

Автор	Назва	Жанр	Стиль	Герої, образи	Час і місце подій	Особливості	Тема	Ідея	Важливе
ФОЛЬКЛОР									
Маруся Чурай <i>Дівчина з легенди, Українська Салфо</i>	Віють вітри, віють буйні	Суспільно-побутова пісня про кохання		Дівчина, козак			Тема: любов дівчини до козака, очікування його та страждання від розлуки.	Ідея: співчуття дівчині, яка втратила коханого; возвеличення відданої любові.	Іван Котляревський використав пісню як вступну арію Наталки Полтавки в однойменній опері.
	Засвіт встали козаченьки	Суспільно-побутова козацька пісня		Козак, мати, Марусенька		У формі діалогу між матір'ю та козаком	Тема: прощання козака з коханою й матір'ю перед тим, як вирушити на війну.	Ідея: возвеличення подвигу дівчат і матерів, які в умовах народної боротьби із завойовниками героїчно чекають своїх коханих і синів; ушлявлення кохання.	
-	Ой Морозе, Морозенку	Історична пісня		Морозенко (сподвижник Хмельницького Станіслав Морозенко або герой походів проти турків Нестор Морозенко), мати, козаки, татари.		Умовно 3 частини: 1. Недобрі передчуття матері Морозенка 2. Розповідь про захоплення та страту турками Морозенка 3. Тужіння матері й України за своїм сином	Тема: боротьба українського народу проти турецько-татарських завойовників.	Ідея: ушлявлення незламності захисників Вітчизни - козаків, узагальненим образом якого виступає Морозенко; возвеличення подвигу героя й утвердження його незабутності Україною, узагальненим образом якої виступає мати Морозенка.	
-	Чи не той то Хміль	Історична пісня		Богдан Хмельницький (Хміль), ляхи (поляки)	Національно-визвольна війна 1648-1654, урочище Жовті Води (Золотий Брід)	Паралелізм із використанням легенди про походження прізвища Хмельницького	Тема: визвольна війна українського народу проти ляхів під проводом Богдана Хмельницького, зокрема переможна битва під Жовтими Водами.	Ідея: ушлявлення Б. Хмельницького як сміливого полководця, що стоїть на захисті рідної землі; насмішка над ворогами.	
	Ой летіла стріла	Балада		Вдовиний син , три рябенські зозуленьки - матінка, сестриця, миленька		Діалог про причину смерті вдовиного сина - приліт трьох рябенських зозул - оплакування матері, сестри, миленької - пам'ять про загиблого - доля миленької	Тема: оспівування суму за вбитим стрілою вдовиним сином.	Ідея: ушлявлення матері, що тужитиме за сином, "поки жити буде"	
-	Дума про Марусю Богуславку	Дума		Маруся Богуславка (символ полонянок, які змушені були поконати Україну, але все ще мали незбориме почуття любові до рідної землі), 700 козаків-невіль-ників (перебували в полоні 30 років)	Напередодні Великодня, Туреччина	Заспів ("заплачка"): <i>Що на Чорному морі, на камені біленькому...</i> Основна розповідь: <i>То до їх дівка-бранка, Маруся, попівна Богуславка, приходить...</i> Закінчення ("славословіє"): <i>Ой визволи, Боже, нас, всіх бідних невольників...</i>	Тема: визволення українських бранців Марусею Богуславою.	Ідея: засудження поневолення, страждань, яких зазнали українці під час нападу турків, віра у щасливе вільне життя	

Таблиця з літератури від "на всі двісті"

ДАВНЯ ЛІТЕРАТУРА

Нестор Літописець	Повість минулих літ	Літопис	Монументалізм					Ідея: історія й становлення Київської Русі; захоплення безстрашністю князів і героїчним минулим Руської землі; глибокий сум через княжі чвари та міжусобиці; наскрізний мотив - заклик до безкорисливого служіння Вітчизні, до єдності як запоруки держави; ушавлення Русі; засудження міжусобиць; осуд язичництва, утвердження християнського світогляду.	
	Уривок про заснування Києва			Брати Кий, Щек, Хорив і сестра їх Либідь	Гори Боричів, Щекавиця, Хоривиця; Дунай; місто Київ; Царгород; містечко Києвець		Тема: заснування Києва, доля Кия	Ідея: утвердження правдивого погляду на історію заснування Києва й на те, ким був Кий; возвеличення полян як мудрих людей.	
	Уривок про помсту княгині Ольги			Княгиня Ольга , князь Ігор , древлянський князь Мал , посланці древлян	945-946 роки, Іскоростень, Київ, Вишгород		Тема: помста княгині Ольги за смерть свого чоловіка Ігоря.	Ідея: утвердження думки про безсумнівну справедливість кари володаря попри те, що причиною для помсти є його власні несправедливі дії; утвердження думки про необхідність "сильної князівської руки"; возвеличення мудрості й прозорливості великої княгині Ольги.	
Автор невідомий (можливо співці Боян чи Митуса; брат Ярославни Володимир чи сам князь Ігор)	Слово про похід Ігорів	Героїчна поема (або літописна повість)	Орнаменталізм	Князі: Ігор, Святослав, Всеволод; Ярославна (дружина Ігоря); половці: Овлур, Гзак, Кончак Головний образ - Руська земля	1185 рік; річки Дон, Каяла; міста Київ, Путивль; Половецька земля	1. Вступ: роздуми над манерою описування подій (співець Боян). 2. Основна частина (кілька оповідань): - виступ Ігорової дружини; - битви з половцями; - сон і "золоте слово" Святослава; - "плач Ярославни"; - втеча Ігоря з полону; 3. Закінчення	Тема: зображення невдалого походу Новгород-сіверського князя Ігоря на половців у 1185 році.	Ідея: заклик руських князів до єднання для спільної боротьби проти зовнішніх ворогів.	
Григорій Сковорода	De libertate (Про свободу)	Ліричний вірш (вірш-пісня); громадянська лірика	Бароко	Ліричний герой, Богдан Хмельницький			Тема: зображення волі як найбільшого багатства людини.	Ідея: оспівування Б. Хмельницького, борця за свободу рідного народу, яка є найбільшим багатством людини.	

Таблиця з літератури від "на всі двісті"									
родоначалник літературної байки <i>Український Сократ, український Горацій, український Езоп</i>	Всякому місту звичай і права (пісня №10) Збірка "Сад божественних пісень"	Сатиричний вірш (вірш-пісня)	<i>Бароко</i>	Ліричний герой - людина, яка роздумує над сенсом людського існування; люди , які забули про совість; смерть - коса замашна; Венера, Амур .			Тема: сатиричне зображення панів, чиновників, купців, дворянсько-бюрократичної системи управління.	Ідея: нищівне засудження моральних вад тогочасного суспільного життя.	Варіант пісні використав І. Котляревський у п'єсі "Наталка Полтавка"
	Бджола та Шершень (збірка "Байки харківські")	Байка в прозі (філософська байка)	<i>Бароко</i>	Бджола, Шершень. У моралі згадуються Катон, Епікур, Цицерон, Сіраx		Фабула (розповідь) Сила (висновок, повчальна частина, мораль)	Тема: праця в житті людини, пошуки гармонії й секрету людського щастя.	Ідея: обґрунтування думки про споріднену (сродну, природжену) працю як запоруки щастя й гармонії людини в житті, співчуття людям, які не знайшли спорідненої справи.	
ЛІТЕРАТУРА КІНЦЯ XVIII - ПОЧАТКУ XX СТОЛІТТЯ									
Іван Котляревський зачинатель нової української літератури <i>Коперник українського слова</i>	Енеїда	Бурлескно-травестійна поема (жарт, переодягання)	<i>Класицизм</i>	Еней , батько Анхіз , мати Венера , троянці Низ та Евріал , боги Зевс, Меркурій, Еол, Нептун, Юнона , цариця Дідона , відьма Сивілла , цар Латин , його дружина Амата , донька Лавінія , цар рутулців Турн .		6 частин (у Вергілія 12): 1. Початок подорожі Енея - буря на морі - гостювання в Дідони 2. На Сицилії - поминки за Анхізом - спалення троянського флоту 3. На землі Кумський - зустріч Енея з Сивіллою - подорож у пекло - зустріч Енея з батьком 4. На Латинській землі - троянські послани в Латина - Турн оголошує війну - підготовка до війни 5. Війна між троянцями й рутулцями - подвиг Низа й Евріала 6. Продовження війни - поєдинок Енея і Турна - перемога Енея	Тема: пошуки козаками місця для нової Січі після зруйнування Катериною II Запорізької Січі; прихована історія визвольних змагань українського народу за незалежність; суспільне життя українців кінця XVIII ст. ("енциклопедія українського життя")	Ідея: утвердження невмирущості українського народу, його культури, історії, возвеличення найкращих рис української нації й пробудження національної самосвідомості; викриття соціальних проблем.	Перший твір нової української літератури (1798), написаний живою, народною розмовною мовою.
	Наталка Полтавка	Соціально-побутова драма (малоросійська опера за визначенням автора)	<i>Класицизм з елементами сентименталізму</i>	Вдова Горпина Терпилиха , її дочка Наталка , далекий родич Терпилихи Микола , сирота Петро , возний Тетерваковський , виборний Макогоненко . ♥ Наталка + Петро	Село під Полтавою	2 дії , використано 22 пісні (народні, зокрема Марусі Чурай, літературного походження - Г.Сковорода, авторські)	Тема: історія української дівчини, її спроби відстояти своє право на щастя в умовах соціальної нерівності.	Ідея: утвердження думки про те, що на шляху до щастя не може бути жодних перешкод; засудження невігластва, національного звиродіння людей під впливом влади й статків; возвеличення кохання.	Новаторство п'єси "Наталка Полтавка" (1819) полягає в тому, що І. Котляревський головну героїню - дівчину-красуню Наталку - узяв із народу й показав її як ідеал молодій українці, фактично позбавленої вад.

Таблиця з літератури від "на всі двісті"

Тарас Шевченко основоположник нової української літератури <i>Великий Кобзар</i>	Катерина	Соціально- побутова драма	Романтизм	Катерина, її батько, мати, син Івась, москаль Іван.		5 розділів Експозиція: пролог- звернення до дівчат; кохання Катерини й офіцера та їхня розлука Зав'язка: Катерина народжує сина і через людський осуд і неприйняття батьками іде з села Кульмінація: зустріч героїні з москалем; її самогубство Розв'язка: епілог - життєва доля Івана- байстрюка, його випадкова зустріч з батьком.	Тема: доля жінки-покритки в умовах занепаду традиційної (патріархальної, народної) моралі й формування нового (імперського) суспільства, засновками якого є далекі від моралі принципи й норми.	Ідея: гнівний осуд панської розбещеності, захист знедолення, співчуття жінці-матері; засудження аморальності панівного класу, представником якого байдужа доля простих людей.	Присвята В. Жуковському "Василію Андреевичу Жуковському на память 22 апреля 1838 года" (дата викупу Шевченка із кріпацтва)
	Кавказ	Сатирична поема з елементами лірики та героїки	Реалізм	Прометей, Ісус Христос	Кавказ	Умовно 5 частин: 1. звернення до Бога, 2. народів Кавказу до панівного класу, 3. до Христа, 4. знову до кавказців, 5. до Якова де Бальмена	Тема: війна царської Росії на Кавказі; загибель друга Якова де Бальмена на цій, "не його" війні.	Ідея: осуд загарбницької війни царської Росії на Кавказі; уславлення боротьби кавказців за свободу, які ще не віддали "свої гори" загарбникам, на відміну від українців, які свої "степ і Дніпро" не втримали; глибоко сатиричне викриття російсько-імперського міфу про росіян як "християнських просвітителів", що несуть на Кавказ "диким народам" освіту, мир, багатство, свободу.	Присвята Якову де Бальмену Епіграф з книги Єремії
	Сон	Сатирична поема (авторський підзаголовок - комедія)	Реалізм	Ліричний герой, цар, цариця, "землячок"	Україна, Сибір, Петербург	Приєм: подорож уві сні Вступ. 3 частини: 1. Політ над Україною. 2. Сибір 3. Перебування в Петербурзі (сцена "генерального мордобиття" (І.Франко))	Тема: російський тоталітарний імперський режим; життя народу в умовах самодержавної Росії; доля України та її дітей.	Ідея: викриття справжньої сутності світу царської Росії, де все людське, моральне, духовне спотворене до своєї протиліжності; засудження історичного безпам'ятства й запроданства українців.	Перший в українській літературі твір політичної сатири - "сміливий маніфест слова проти темного царства" (І.Франко) Епіграф: Духъ истинны, его же міръ не можетъ пріяти, яко не видить его, ниже знаетъ его. (Йоана, 14, 17)

Таблиця з літератури від "на всі двісті"

	І мертвим, і живим, і ненародженим	Послання	<i>Реалізм</i>	люди: багатопродавці, мати, діти, німець; Брут, Коклес, Коллар, Шафарик, Ґанка, слав'янофіли; автор (юродивий, пророк, проповідник)		Умовно 5 частин: 1. епіграф, де констатується ідея 2. вступ 3. критична частина 4. проповідницька частина 5. заключна частина	Тема: стан українства, зокрема його еліти, як морального й національного деградованого суспільства; минуле й майбутнє України, пошуки поетом національної еліти, її прикметних рис.	Ідея: розвінчування українських інтелегентів-безхребетників; передбачення майбутніх діянь провідної верстви; утвердження думки про власний розум і освіту за законами золотой середини ("чужому научайтесь, й свого не цурайтесь") як шляху до пізнання себе й свого призначення; возвеличення матері й Батьківщини; заклик до самостійного осмислення історичного минулого України; пророкування неминучої відплати тим, хто живе не за законами моралі й знехтував Батьківщиною.	Епіграф: Аще кто речеть, яко люблю Бога, а брата своего ненавидить, ложь есть. (Соборне послання Йоана, 4,20)
	Заповіт	Ліричний вірш медитативного характеру з елементами послання	<i>Реалізм</i>	Автор		Умовно 3 частини: 1. поховання 2. повстання 3. поминання	Тема: передсмертна воля; майбутнє народу; боротьба з ворогами	Ідея: утвердження думки про щасливе (вільне) майбутнє українського народу, яке треба здобути в боротьбі з ворогами, заклик до повалення експлуататорського ладу й розбудови нового вільного суспільства.	
Пантелеймон Куліш	Чорна рада (хроніка 1663 року)	Історичний роман (роман-хроніка)	<i>Романтизм</i>	Яким Сомко - наказний гетьман Лівобережжя, Іван Брюховецький - кошовий отаман Запорізької Січі, Кирило Тур , полковник і панотець Шрам , його син Петро Шраменко; Михайло Черевань , його дружина Меланія , дочка Леся , Василь Невольник , Божий чоловік (співець). ♥ Петро + Леся	1663 рік (доба після смерті Б. Хмельницького), хутір Хмарище, Київ, урочище Романівський Кут, Ніжин.	2 сюжетні лінії: 1. політична (події, пов'язані з підготовкою й проведенням ради); 2. любовна (події, пов'язані із зародженням кохання Петра Шраменка й Лесі Череванівни.) 18 частин	Тема: події, що відбувалися напередодні та під час "чорної ради" (1663) - виборів гетьмана Лівобережної України в другій половині XVII ст. після приєднання до Московського царства та смерті Богдана Хмельницького; кохання в умовах драматичних суспільних подій.	Ідея: утвердження думки про необхідність національної злагоди українців для побудови держави; викриття антинародних і антидержавницьких сил; возвеличення людей із високими моральними принципами й водночас критика аморальної поведінки владної верхівки та "дрібних" козаків, оспівування минулого як часу, де були справжні герої й патріоти.	Перший історичний роман в українській літературі (1857) Джерела для написання - козацькі літописи Граб'янки і Самовидця

Таблиця з літератури від "на всі двісті"

Іван Нечуй-Левицький "Колосальне всеобіймаюче око... України" "Великий артист зору"	Кайдашева сім'я	Соціально-побутова повість	Реалізм	Маруся і Омелько Кайдаші, Карпо і Лаврін (сини), Мотря Довбиш і Мелашка Балаш (дружини синів), баба Палажка. ♥Карпо + Мотря ♥Лаврін + Мелашка	Пореформенна доба, II пол. XIX ст. (після скасування кріпацтва) с. Семигори, Біївці	9 частин, які є своєрідним нанизанням сімейних сварок Кайдашів	Тема: життя української родини II пол. XIX ст. (після реформи 1861 р.) в умовах занепаду патріархального способу буття, змієрніння української душі як результату тривалого існування в умовах кріпацтва.	Ідея: засудження й висміювання вад суспільного ладу, які спотворювали людські почуття й взаємини, зокрема кріпаччини, "безземельної свободи", облудних церковників; висміювання жорстокості й дріб'язковості в людських стосунках; утвердження національно-етичних і загальнолюдських цінностей.	Герої повісті мали реальних прототипів - родину Мазурів
Панас Мирний (Панас Рудченко) "Корифей української прози" "Перший симфоніст української прози" у співавторстві з Іваном Біликом (Іваном Рудченком)	Хіба ревуть воли, як ясла повні? (1, 4 частини) Інша назва - "Пропаша сила"	Соціально-психологічний роман	Реалізм	Чіпка (Нечипір) Варениченко, його мати Мотря, батько Іван Вареник (Притика. Хрущ, Хрущов), баба Оришка, друг Грицько Чупруненко, його дружина Христя; "друзі" Чіпки: Матня, Лушня, Пацюк; москаль Максим Гудзь і його дружина Явдошка, дочка Галя (польова царівна); пани Польські. ♥Чіпка + Галя	с. Піски	4 частини, 30 розділів Зміщення часових площин - ретроспектива Композиція - "будинки із багатьма прибудовами і надбудовами, зробленими неодноразово і не за строгим планом" (О. Білецький)	Тема: зображення на широкому суспільному тлі життєпису злочинця Чіпки від його народження до ув'язнення на каторгу.	Ідея: утвердження думки, що соціальні умови вмотивовують вчинки героїв, недосконалість суспільного ладу - причина особистих трагедій; засудження боротьби з несправедливістю через кровопролиття.	Історія написання: нарис "Подорожжя од Полтави до Гадяча" → повість "Чіпка" → роман "Хіба ревуть воли, як ясла повні?" Прототип Чіпки - розбійник Василь Гнидка Назва - цитата зі старозавітної Книги Йова
Іван Карпенко-Карий (Тобілевич) Корифей українського театру	Мартин Боруля	Трагікомедія (за авторським визначенням - комедія в 5-ти діях)	Реалізм	Заможний хлібороб Мартин Боруля, дружина Палажка, син Степан, дочка Марися; багатий шляхтич Гервасій Гуляницький, його син Микола; "жених" Марисі панич Націєвський; повірений Трандалєв; наймити Борулі: Омелько й Трохим. ♥Марися + Микола	Хата Мартина Борулі	5 дій	Тема: життя української родини в умовах зміни світоглядних орієнтирів, занепаду морально-етичних цінностей, що було зумовлене соціальним розшаруванням суспільства й бажанням людей стати частиною панівної верстви.	Ідея: утвердження думки про гідність людини, її духовні й моральні чесноти як єдині критерії, які визначають її "ціну", доведення позиції про гармонію й щирість у родинних і міжлюдських стосунках як про найважливіші для людини речі; засудження негативних людських рис, породжених впливом несправедливого соціального устрою, де титул, звання важать більше, ніж гідність, честь, порядність тощо.	Прототип Мартина Борулі - батько письменника Карпо Тобілевич Аналогія до комедії Мольєра "Міщанин-шляхтич"

Таблиця з літератури від "на всі двісті"

Іван Франко Каменярь	Захар Беркут	Історична повість	Реалізм	Тухольський старійшина, знахар Захар Беркут , його син Максим ; боярин Тугар Вовк , його дочка Мирослава , монгольський командир Бурунда . ♥ Максим + Мирослава	1241 рік, Тухольщина, Карпати	9 розділів	Тема: розповідь про те, як волелюбний народ Руської землі боронив свою батьківщину від татаро-монгольської навали.	Ідея: возвеличення мужності, патріотизму, винахідливості, рішучості, вміння долати перешкоди, боротися з труднощами; засудження підступності, зради, жадності, жаги до збагачення за рахунок інших.	Епіграф: "Дела давно минувших дней, Преданья старины глубокой..." (А. С. Пушкін)
	Чого являєшся мені у сні (Збірка "Зів'яле листя")	Ліричний вірш (інтимна лірика)	Модернізм, неоромантизм	Ліричний герой, уявна кохана - "зіронька"		Внутрішній монолог закоханого юнака, побудований за принципом "уявне питання до дівчини - відповідь собі самому"	Тема: нерозділене юнацьке кохання.	Ідея: уславлення любові, хай навіть такої, що завдає страждань.	
	Мойсей	Філософська поема	Модернізм, неоромантизм	Мойсей , єврейський народ , супротивники Мойсея: Датан і Авирон ; демон пустелі Азazelь , Сгова , Сгошуа , сліпий Оріон	Останні дні 40-річних мандрів євреїв під проводом Мойсея до обіцяної Богом землі Пустеля, гора, земля обітована	Пролог і 20 пісень (вставні елементи - притча про терен та міф про велетня)	Тема: останні дні 40-річних мандрів євреїв під проводом Мойсея до обіцяної Богом землі й смерть пророка, який так і не ступив на благословенну нову батьківщину.	Ідея: утвердження думки про необхідність для нації сильного, упевненого у своїх переконаннях вождя, який здатний повести народ до кращого майбутнього; заклик вірити у свій народ і його майбуття; засудження слабких і маловірних проводирів, підступних лже-пророків; ствердження думки про те, що лише та нація, яку утворили вільні люди, які виликувалися від "бацили" рабства, здатні стати творцями свого життя.	Поштовх до написання: поїздка до Риму , статуя Мойсея Мікеланджело
ЛІТЕРАТУРА XX СТОЛІТТЯ									
Михайло Коцюбинський Сонцеклонник	Тіні забутих предків	Повість	Модернізм, імпресіонізм із символічно-міфічним елементом	Іван Палійчук , Марічка Гутенюк , Палагна (дружина Івана), сусід Юра (мольфар), батьки Івана, щезник , нявка , чугайстер . ♥ Іван + Марічка	Гуцульщина, Карпати, річка Черемош, Бескиди.		Тема: життя гуцулів XIX - XX ст. на лоні природи за старими звичаями.	Ідея: оспівування гармонійного співіснування людини й первісної природи, оспівування краси карпатської природи, возвеличення світлого кохання.	Перегук із "Ромео і Джульєтта" (Шекспір)

Таблиця з літератури від "на всі двісті"

	Intermezzo ("Перерва")	Новела	<i>Модернізм, імпресіонізм</i>	Ліричний герой , Моя утома, Ниви у червні, Сонце, Три білі вівчарки, Зозуля, Жайворонки, Залізна ріка города, Людське горе	1900-ті роки, панський маєток біля села (Кононівка), поля.	10 етюдів-кадрів, 3 фази настрою: депресія → спокійно-споглядалий стан → обурення, гнів, нетерпіння	Тема: відпочинок людини - громадського діяча на лоні природи.	Ідея: утвердження думки про місію митця й громадянина виконувати свій обов'язок - служити народу, про неможливість особистого спокою на тлі тяжкого життя простого люду; оспівування краси природи як джерела натхнення й зосередження, гармонії.	Присвята Кононівським полям . Автобіографічний твір
Василь Стефаник	Камінний хрест	Психологічна новела (підзаголовок "студія")	<i>Модернізм, експресіонізм</i>	Іван Дідух, Катерина, їхні діти, кум Михайло.	Межа XIX і XX століття	7 розділів	Тема: еміграція за океан галицького селянства на межі XIX й XX ст. (прощання хлібороба Івана Дідуха із сусідами у зв'язку з виїздом до Ка-нади).	Ідея: єдність селянина з рідною землею.	
Ольга Кобилянська <i>Гірська орлиця, "Пишна троянда в саду української літератури"</i>	Valse melancholique ("Меланхолійний вальс")	Новела	<i>Модернізм з елементами імпресіонізму й символізму</i>	Софія Дорошенко , Марта, Ганна, мати й дядько Софії, гуцули; господиня помешкання, її син.		3 частини: 1) міркування по кохання 2) Софія та її незмірна любов до музики 3) раптова смерть піаністки	Тема: зображення життя жінок-інтелектуалок, які прагнуть краси в житті.	Ідея: мистецтво є віддзеркаленням внутрішнього світу людини, її свободою.	Твір з автобіографічними елементами - Ольга Кобилянська порівнює з собою героїню Софію Дорошенко
Леся Українка (Лариса Петрівна Косач) <i>"Дочка Прометей", "Співачка досвітніх огнів"</i>	Contra spem spero ("Без надії сподіваюсь")	ліричний вірш (філософська лірика)	<i>Модернізм, неоромантизм</i>	Лірична героїня, Сізіф			Тема: роль митця в суспільстві, мистецьке кредо (девіз) поетеси.	Ідея: утвердження активної громадянської позиції митця в суспільстві, де народ перебуває в тяжкому стані; заперечення декаданських (песимістичних) настроїв і почуттів.	
	Лісова пісня	драма-феєрія	<i>Модернізм, неоромантизм</i>	Лукаш , його мати, дядько Лев , Килина , Мавка , Лісовик , Перелесник , Водяник , Русалка Польова , Злидні . ♥ Лукаш + Мавка	весна - літо - осінь - початок зими (природний цикл, один рік) Прадавній ліс на Волині, село біля нього.	Пролог (повесінь), 3 дії (рання весна - пізнє літо - пізня осінь)	Тема: життя людини в природі, де існує гармонія, і в соціумі, де наявна дисгармонія.	Ідея: утвердження краси вільнолюбного духу, кохання й мрії, людського життя, гармонійного й цілісного, як природа, єднання людини й природи, гімн сильній вільній людині; засудження людського матеріалізму й обмеженості.	
Микола Вороний	Блакитна Панна	Ліричний вірш (інтимно-пейзажна лірика)	<i>Модернізм, символізм</i>	Ліричний герой - митець, Блакитна Панна - Весна			Тема: гармонія природи й мистецтва.	Ідея: возвеличення краси й природи, життя як джерела творчої енергії.	
Олександр Олесь (Олександр Кандиба)	Чари ночі	Романс (<i>став популярною народною піснею</i>), інтимна лірика	<i>Модернізм, символізм</i>	Ліричний герой , Фауст , примарна кохана , солов'ї		12 куплетів-чотиривіршів	Тема: скороминушість людського життя, тимчасовість життя людини на землі; момент кохання.	Ідея: утвердження кохання як найважливішого в житті людини, як сенсу життя, заклик насолоджуватися, життям перед обличчям тлінності, гімн природі і красі.	

Таблиця з літератури від "на всі двісті"

	О слово рідне, орле скутий!..	Ліричний вірш (патріотична лірика)	<i>Модернізм, символізм</i>	Ліричний герой - патріот; діти - українці, які відцуралися рідного слова; чужинці			Тема: роль рідного слова в житті суспільства.	Ідея: утвердження думки про силу рідного слова, яке здатне стати зброєю в руках громадянина й патріота проти "дітей", які "безпам'ятно забули" свою рідну мову.	
Павло Тичина	Пам'яті тридцяти	Вірш-реквієм (громадянська лірика)	<i>Модернізм</i>	Ліричний герой - це збірний образ юнаків , які загинули, захищаючи незалежність України; Каїн	Аскольдова могила, Дніпро-ріка		Тема: зображення прикладу самопожертви молодих патріотів заради Батьківщини.	Ідея: утвердження ідеї патріотизму й гуманізму, засудження жорстокості, терору і класової ненависті.	Поштовх до написання: бій під Крутами 29 січня 1918 року, загибель юних патріотів-українців
	Ви знаєте, як липа шелестить (збірка "Соняшні кларнети")	Ліричний вірш (інтимно-пейзажна лірика)	<i>Модернізм з елементами неоромантизму і експресіонізму, "кларнетизм"</i>	Ліричний герой, уявний співрозмовник, кохана			Тема: зображення кохання, природи.	Ідея: оспівування краси ночі, напоєної любов'ю.	
	О панно Інно (збірка "Соняшні кларнети")	Ліричний вірш (інтимна лірика)	<i>Модернізм з елементами неоромантизму і експресіонізму, "кларнетизм"</i>	Ліричний герой, панна Інна, сестра			Тема: роздвоєнність у коханні; любовний трикутник; нещасна, але світла любов.	Ідея: утвердження думки про непостійність і суперечливість кохання як великого почуття; своєрідна сповідь - звернення ліричного героя перед собою про свої почуття.	
	У теплі дні збирання винограду (збірка "Синя далечінь")	Сонет (філософська й інтимна лірика)	<i>Модернізм, неокласицизм</i>	Дівчина (юність), немолодий чоловік (старість), Кіпріда (Афродіта)			Тема: відтворення краси почуттів людини, її єднання з природою, стану закоханості у світ.	Ідея: прагнення любові та щастя, гімн життю й молодості.	
Микола Хвильовий (Фітільов) "Основоположник української прози XX ст."	Я (Романтика)	Новела	<i>Модернізм, "романтика вітаїзму"; експресіонізм з яскраво вираженим імпресіоністичним елементом.</i>	Я - главоверх "чорного трибуналу", доктор Тагабат, дегенерат, Андрюша, мати "Я" , Ікс, Ігрек, Зет, "версальці", черниці.	20-ті рр. XX ст., панський палац біля міста	Вступ, 3 частини	Тема: життя і вибір людини в умовах революційних подій 20-х рр. XX ст.	Ідея: утвердження думки, що беззастережне служіння абстрактній ідеї, владі, сліпий фанатизм, убивство призводять до знищення людського в людині й деградації особистості та не є тим, на чому може бути побудоване ідеальне суспільство ("загірна комуна").	Присвята "Цвітові яблуні" (новела М. Коцюбинського)
Володимир Сосюра "Глибинно-бентежний березень та замріяно прозорий вересень"	Любіть Україну (1944)	Ліричний вірш (громадянська, патріотична лірика)	<i>Модернізм</i>	Ліричний герой , дівчина, юнак, чужинці			Тема: сутність України для життя поета (ліричного героя) й кожного українця та місія синів і доньок на Батьківщині.	Ідея: заклик до всіх українців любити свою Батьківщину заради її вічного існування, а отже, і свого власного ("Всім серцем любіть Україну свою - і вічні ми будемо з нею!")	У 1951 р. автора звинуватили за цей вірш у націоналізмі

Таблиця з літератури від "на всі двісті"

Валер'ян Підмогильний	Місто	Урбаністичний роман	<i>Модернізм, неореалізм</i>	Степан Радченко, Надійка, "мусінька" (Тамара Василівна), її чоловік Гнідий і син Максим; Зоська, Рита, Левко, Михайло, критик Світозаров, поет Вигорський. ♥ Степан + Надійка ♥ Степан + Тамара ♥ Степан + Зоська ♥ Степан + Рита	1920-ті рр. (період українізації), Київ	2 частини	Тема: життя й трансформація вихідця із села в умовах великого міста; народження письменника.	Ідея: утвердження думки про неоднозначність натури людини, у якій поєдналися і високі пориви, і низька тваринна сутність; аналіз психології людини-завойовника, людини-творця.	Степан Радченко - образ українського Растіньяка Епіграфи: "Шість прикмет має людина: трьома подібна на тварину, а трьома на янгола: як тварина — людина їси та п'є; як тварина — множитья і як тварина — викидає; як янгол — вона має розум, як янгол — ходить просто і як янгол — священною мовою розмовляє." (Талмуд. Трактат Авот.) "Як можна бути вільним, Евкріте, коли маєш тіло?" (А. Франс "Таїс")
Юрій Яновський "Поет людської чистоти"	Майстер корабля	Мариністичний роман (кінороман)	<i>Модернізм, неоромантизм</i>	То-Ма-Кі (оповідач, кіноредактор), режисер Сев , матрос Богдан , Професор , Тайах , Директор , хазяїн трамбака	Одеса, Італія, Румунія, о. Ява, море	Прийом ретроспекції : про минуле з висоти майбутнього. Ремарки, монологи, діалоги, закадровий голос, пояснювальні написи	Тема: осмислення життєвого досвіду, пов'язаного з морем і кіномистецтвом.	Ідея: опоетизація вільного творчого начала в людині, усвідомлення особистістю належності до певної нації, утвердження думки про розбудову суспільства зі справжніми гуманістичними цінностями.	Прототипи: місто - Одеса, Богдан - військовий Юрій Тютюнник та актор Григорій Гричер, Директор - матрос Павло Нечеса, То-Ма-Кі - Юрій Яновський, Сев - Олександр Довженко, Професор - художник Василь Кричевський, Тайах - балерина Іта Пензо 4 епіграфи: рядки Гоголя (російською), Гете (німецькою), Дібдіна (англійською) та Горація (латинською)
Остап Вишня (Павло Губенко) "Король українського тиражу"	Моя автобіографія	Гумореска	<i>Модернізм, реалізм, неореалізм</i>	Оповідач, батько. мати, 17 дітей, вчитель Іван Максимович	Хутір Чечва, поблизу містечка Груні в маєткові поміщиків фон Рот	У формі автобіографії , у якій "сяє сміх крізь сльози"	Тема: найяскравіші події життя автора й окреслення становлення характеру.	Ідея: утвердження думки про надзвичайний вплив дитинства, освіти, природи, рідної мови на формування людини; утвердження думки про щастя як обов'язкову умову людського існування.	
	Сом (збірка "Мисливські усмішки")	Усмішка		Оповідач, дід Панько, пан, Христя, рибалка, письменник Сабансєв	царські часи - радянські часи (20-ті рр. XX ст.) Заплава річки Оскіл за містом Енськом на Харківщині	4 частини	Тема: гумористична розповідь про сома, що жив у річці Оскіл і міг з'їсти гусака, гімалайського ведмедя і навіть парового катера.	Ідея: утвердження думки про щастя як обов'язкову умову людського існування.	

Таблиця з літератури від "на всі двісті"

Микола Куліш	Мина Мазайло	Соціально-побутова сатирична комедія; "філологічний водевіль" (не можна перекласти іншою мовою через гру слів і значень)	Модернізм	Родина Мазайла: Мина Мазайло , дружина Килина (Мазайлиха), донька Рина й син Мокій ; дядько Тарас, Уля (подруга Рини), тьотя Мотя (Мотрона Розторгуєва з Курська), учителька Баронова-Козино ; комсомольці Тертика, Губа, Аренський	1920-ті рр. XX ст.; м. Харків, район Холодної Гори	4 дії	Тема: зображення процесу українізації в Україні на прикладі однієї родини.	Ідея: засудження національного нігілізму українців, у свідомості яких міцно вкоренилося переконання в тому, що все українське - "третій сорт", а також великодержавного шовінізму; піднесення національної свідомості українців.	Прототип: харківський службовець "Донвугілля" з Н-ської вулиці на Холодній горі, з яким трапилася подібна історія
Богдан Ігор-Антонич	Різдво	Ліричний вірш (філософська лірика)	Модернізм: символізм, авангардизм, міфологізм	Бог (Христос), Марія, лемки у крисанях	Різдво, лемківське містечко Дуля	2 чотиривірші (катрени)	Тема: народження Ісуса Христа.	Ідея: переосмислення факту народження Христа як події, що відбувається в кожному селі й містечку; ушляхення народження життя й радості.	
Олександр Довженко	Зачарована Десна	Автобіографічна повість	Модернізм	Два ліричні герої - Сашко і Олександр Довженко , мати Одарка Єрмолаївна , батько Петро Семенович , прабаба Марусина , прадід Семен , дід Захарко , дядько Самійло - косар	початок XX ст., береги Десни, село Сосниця	2 сюжетні лінії: малий Сашко й зрілий майстер слова	Тема: життя дитини на берегах Десни, розказане з висоти прожитих літ; життя традиційної української родини та її морально-практичний світ.	Ідея: возвеличення краси Десни-дівичі. Її гармонійності оспівування щасливої пори дитинства й водночас гіркий плач над нещасливою долею своїх трудівників-батьків; утвердження найвищих ідеалів людяності, моралі, які закладаються в дитинстві.	
Андрій Малишко "Солов'їне серце України"	Пісня про рушник	Ліричний вірш (інтимна лірика з елементами філософської), народна пісня літературного походження	Модернізм, неоромантизм	Ліричний герой - син, мати			Тема: рушник, вишитий матір'ю й подарований сину на щастя й долю.	Ідея: найщиріша синівська подяка матері; возвеличення простої й водночас великої материнської любові і відданості своїм дітям.	Покладено на музику Платона Майбороди
Василь Симоненко	Ти знаєш, що ти людина	Ліричний вірш (філософська лірика)	Модернізм	Ліричний герой		Початок - риторичні запитання	Тема: роздуми поета про швидкоплинність життя, протягом якого кожний повинен встигнути покохати,	Ідея: неповторність і цінність кожної людини як особистості, заклик раціонально використовувати час, відведений	

Таблиця з літератури від "на всі двісті"

"Витязь молодії української поезії"	Задивляюсь у твої зіниці	Ліричний вірш (патріотична лірика)	Модернізм	Ліричний герой, мати-Україна		Монолог ліричного героя	Тема: звеличення рідної землі, її історії.	Ідея: звернення до земляків - любити рідну землю і дбати про її майбутнє	
	Лебеді материнства	Ліричний вірш (колискова), громадянська лірика	Модернізм	Ліричний герой, мати		Монолог ліричного героя, умовно 2 частини	Тема: відтворення материнського співу над колискою дитини, в якому висловлюється тривога жінки за долю сина, чистоту його душі.	Ідея: ушлякнення материнської любові, яка буде супроводжувати її дитину протягом життя; мати, як і Батьківщина, єдина, неповторна для кожної людини.	
Василь Голобородько	Наша мова	Ліричний вірш (патріотична і філософська лірика)	Модернізм	Слово, Пісня, Літопис		2 ритмізовані строфи, верлібр (білий вірш, неримований)	Тема: висловлення почуття любові, пошани до рідної мови, яка «проспівана у Пісні», «записана у Літописі».	Ідея: ушлякнення ролі мови, її значимості у житті нашого народу; гордості українців за свою мову.	
Олесь Гончар	Модри камень	Новела	Модернізм, неоромантизм	Оповідач , його товариш Ілля ; дівчина Тереза , її мати ; словацькі вояки (у спогадах матері)	Містечко Модри Камень (Словаччина), Друга світова війна	5 розділів	Тема: спогади руського (тут у значенні українського) вояка-партизана про зустріч з дівчиною Терезою у словацьких горах.	Ідея: показ цінності простих людських почуттів (доброти, симпатії, довіри, закоханості) у надзвичайно складні воєнні часи.	
Григор Тютюнник	Три зозулі з поклоном	Новела (філософська з елементами біографічної)	Модернізм, неореалізм	Оповідач , його батьки - Михайло і Соня ; Марфа Яркова , її чоловік Карпо Ярков , поштар дядько Левко	Село головного героя, Сибір	5 частин, обрамлення. "Останній лист від батька" - новела в новелі . Оповідь ведеться від І особи - сина-студента.	Тема: кохання, "любівний трикутник"; глибоке віддзеркалення внутрішнього світу героїв, складні перелітї їхніх долі, саможертвна любов, яка без дозволу входить у людські серця, наповнює їх.	Ідея: возвеличення любові як найвищої загальнолюдської цінності, як великої таємниці буття, яку ще нікому не вдалося розгадати і яка підносить людину на вершину щастя або робить її безкінечно нещасливою.	Присвята Любові всевишній . Біографічна основа - історія арешту батька письменника
Василь Стус "Різьбяр власного духу"	Господи, гніву пречистого	Медитація (віршова молитва), філософська (релігійна) лірика	Модернізм	Ліричний герой - смиренний християнин			Тема: звернення ліричного героя до Всевишнього з проханням не осудити його за глибоку віру і надію, бо утверджує безсмертя людського духу.	Ідея: утвердження сили людського духу, прагнення не загубити у тяжких випробуваннях своєї самототожності, неповторності своєї долі.	
Іван Драч "Сонячний поет"	Балада про соняшник	Балада (модерна)	Модернізм	Соняшник (майбутній митець), сонце (поезія, джерело натхнення)		2 частини: притчова і роз'яснювальна. Верлібр (білий вірш, неримований)	Тема: народження людини-творця, поета.	Ідея: поет повинен прагнути високості в поезії, укорінюючись при цьому в рідному ґрунті, у національні творчості; тільки той творець може відкрити сонце поезії, хто поглянувши на це сонце, навіки ним захопитьсся.	
Дмитро Павличко	Два кольори	Пісня (народна пісня літературного походження), інтимна лірика.	Модернізм	Ліричний герой, мати		4 строфи	Тема: роздуми про долю людини, про те, що для неї найдорожче, це вияв любові до рідної матері, яка своїми руками вишила синові сорочку червоними і чорними нитками, що стала ліричному герою й оберегом на все життя, і нагадуванням про рану домівку.	Ідея: заклик не забувати про своє коріння, про батьків, про те, що є основою життя.	

Таблиця з літератури від "на всі двісті"

Ліна Костенко	Страшні слова, коли вони мовчать	Вірш-роздум, медитація (філософська лірика)	Модернізм, неоромантизм	Слова, поезія		3 строфи	Тема: слово в житті людини, сутність поезії.	Ідея: утвердження думки, що "поезія - це завжди неповторність, якийсь безсмертний дотик до душі", що "страшні слова, коли вони мовчать" у той момент, коли вони повинні бути сказані поетом як особистістю й громадянином.	
	Маруся Чурай	Історичний роман у віршах	Модернізм, неоромантизм	Маруся Чурай, мати Чураїха, Грицько Бобренко, Галя Вишняківна, полковий обозний Іван Іскра, полтавський обозний Мартин Пушкар, козак Лесько Черкес, вїйт Семен Горбань, дяк-філософ. Богдан Хмельницький. ♥ Маруся + Грицько	середина XVII століття, Полтава, Київ	9 розділів, 2 сюжетні лінії - любовна (кохання Гриця та Марусі), боротьба українського народу проти польських завойовників	Тема: доля легендарної піснетворки на тлі історичних подій часів Хмельниччини.	Ідея: утвердження думки про невмирущість пісні, народу; возвеличення кохання як найсвітлішого людського почуття; уславлення патріотизму як самовідданого служіння Батьківщині, осуд "дрібних" душ, нездатних піднятися до величі геніїв у їхній любові до Батьківщини, у коханні.	
ТВОРИ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ-ЕМІГРАНТІВ									
Іван Багряний (Лозов'ягін)	Тигролови	Пригодницький роман	Модернізм: неореалізм, неоромантизм	Григорій Многогрішний; родина Сірків: Наталка, Гриць, батьки - Денис Сірко та Сірчиха, майор НКВС Медвин, Фійона - його коханка, сім'я Морозів. ♥ Григорій + Наталка	30-ті рр. XX ст. Сибір, тайга, поселення Зелений Клин, Хабаровськ, Манчжурія	2 частини. 12 розділів	Тема: життя людини в умовах тоталітарного режиму, життя українців-переселенців у Зеленому Клину (Далекий Схід).	Ідея: засудження тоталітарного режиму; возвеличення сильної людини, спроможної подолати будь-які труднощі, зберігти в серці добро й любов.	Автор - представник літератури еміграції. Твір з автобіографічними елементами, сам письменник є прототипом головного героя
Євген Маланюк Імператор залізних строф, Український Одисей	Уривок з поеми	Ліричний вірш (громадянська, патріотична лірика)	Модернізм	Ліричний герой - "внук кремезного чумака, січовика блідий праправнук"; Б. Хмельницький, І. Мазепа, М. Залізняк, І. Гонти.		12 строф	Тема: показ історії України як героїчної поеми; спогад поета про запорозьке козацтво, колишню славу рідного краю, возвеличення історичної пам'яті українського народу, розкриття найкращих рис вдачі козаків-українців.	Ідея: оптимістична віра у свій народ та його світле майбутнє; заклик до пробудження в українців почуття національної свідомості, психології переможця, віра в силу й безсмертя рідного народу.	Епіграф: "Я син цієї породи" (Е. Вергарен) Автор - представник літератури еміграції.